

Komárom és Környéke Önkormányzati Társulás

BELSŐ ELLENŐRZÉSI JELENTÉS

**a helyi adók megállapításának, kivetésének, beszedésének,
nyilvántartásának ellenőrzéséről**

Ács Város Önkormányzatánál

2020. június

VEZETŐI TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt Polgármester Úr, tisztelt Jegyző Asszony!

A KP/949-3/2020. számú megbízólevél alapján a 2020. június 17-25. időszakban elvégeztem a helyi adók megállapításának, kivetésének, beszedésének, nyilvántartásának ellenőrzését. Az ellenőrzés megállapításait a következők szerint foglalom össze:

- 1) Az Önkormányzat a magánszemélyek kommunális adóját, az építményadót és a helyi iparüzési adót vezette be. A helyi adórendeletekben a helyi adókról szóló 1990. évi C. tv.-ben előírtaktól esetenként – első sorban az adók mértéke, illetve a kedvezmények, mentességek köre tekintetében – eltérő szabályokat tartalmaztak.
- 2) Az éves költségvetési rendeletek elkészítése során a költségvetésbe a helyi adóbevételek bevételeit adónemenkénti részletezésben beépítették. Felhívjuk a figyelmet, hogy a 2020. évben (illetve a Magyarország központi költségvetéséről szóló törvénytervezetben foglaltak szerint a 2021. évben) a gépjárműadó teljes egészében központi költségvetési bevételként került megtervezésre. Az adócsoport munkatársainak információi szerint a 2020. évben a helyi iparüzési adó alanyaitól olyan jellegű információ, mely szerint a tevékenységük érdemi csökkenése, illetve az általuk befizetett (befizetendő) helyi iparüzési adó mértéke a 2020. évben érdemi módon csökkenne, nem érkezett.
- 3) A helyi adók az Önkormányzat bevételeiben jelentős (50% körüli) részarányt képviseltek. A fejlesztésekhez (beruházásokhoz, felújításokhoz) szükséges finanszírozási források kiegészítésén túlmenően, meghatározó mértékben járultak hozzá a kötelező és önként vállalt önkormányzati feladatok finanszírozásához.
- 4) Az adóztatási tevékenységről a jegyző a Képviselő-testületet az éves zárszámadás, illetve a Hivatal tevékenységéről szóló beszámolás alkalmával tájékoztatta.
- 5) Az önkormányzat adóhatósági feladatokat a Hivatal Pénzügyi Osztályának négyfős adócsoportja látta el. Az adócsoport dolgozói az adóigazgatási feladatokon belül kiemelt feladatként kezelték az adóellenőrzéssel és végrehajtással kapcsolatos feladatokat. Ennek eredményeként is a kintlévőségek a 2019. évben az előző évhez viszonyítva mintegy 40%-kal csökkentek. Fizetési könnyítéseket, részletfizetést alapvetően szociális szempontokra alapozottan engedélyeztek.
- 6) A Képviselő-testület az adóigazgatásban dolgozók anyagi érdekeltségi rendszerét nem szabályozta.
- 7) A jegyző a munkafolyamatok belső kontrolljait kiépítette és működtette. Az adóhatósági feladatokat átruházott hatáskörben gyakorló köztisztviselők által kiadott, a magánszemélyek kommunális adójáról szóló határozatok indoklásai nem mindenben feleltek meg a hatályos jogszabályi előírásoknak (a hiányosságokat az ellenőrzés idején részben pótolták).
- 8) Az ellenőrzött időszakban az adóigazgatási feladatok ellátásának külső ellenőrzésére nem került sor.

Az ellenőrzés során tett hiányosságok felszámolására intézkedési terv készítését kezdeményeztem.

.....

György Árpád
Belső ellenőr

BELSŐ ELLENŐRZÉSI JELENTÉS

a helyi adóztatási tevékenységnek, a helyi adók megállapításának, kivetésének, beszedésének, nyilvántartásának ellenőrzéséről

Ács Város Önkormányzatánál

I. BEVEZETÉS

Az ellenőrzött szerv/szervezeti egység: Ácsi Polgármesteri Hivatal.

Az ellenőrzés típusa: rendszerellenőrzés.

Az ellenőrzés tárgya: a helyi adók megállapításának, kivetésének, beszedésének, nyilvántartásának ellenőrzése.

Az ellenőrzés célja: annak megállapítása, hogy

- az Önkormányzat Képviselő-testülete a helyi adók rendszerét megfelelően szabályozta-e, a helyi adórendelet megfelelt-e a jogszabályi feltételeknek, annak felülvizsgálatára, módosítására a 2019-2020. években került-e sor;
- az Önkormányzat a 2019-2020. években rendelkezett-e új adónemek bevezetéséről, azt megelőzően felmérték-e a lakosság fizetőképességét, végeztek-e előzetes hatástanulmányokat;
- a helyi adók kezelésében, beszedésében, a helyi adóbevételek felhasználásában a hátralékok behajtásában a hatékonyság, eredményesség, szempontjai érvényesültek-e.

Az ellenőrzött időszak: 2019. év, 2020. év az ellenőrzés időpontjáig.

Az ellenőrzés időtartama: 20. június 17-25. (7 ellenőrzési nap), ebből helyszíni ellenőrzés 2020. június 17, 19, 23, 25.

Az ellenőrzés során alkalmazandó módszerek, eljárások: az ellenőrzést a nemzetközi standardokat irányadónak tekintve az ellenőrzési program ellenőrzési kérdései, az ellenőrzött időszakban hatályos jogszabályok, az ellenőrzés szakmai szabályok és módszertanok figyelembe vételével végeztük. Az ellenőrzés során alkalmazott módszerek: megfigyelés, kérdésfeltevés (információkérés, adatkérés), összehasonlítás, valamint elemzőeljárás. Az ellenőrzést az Ácsi Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Osztálynak Adócsoportja által elkészített kérdéslista¹, valamint a rendelkezésre bocsájtott dokumentumok, bizonylatok, beszámolók felhasználásával, továbbá az adott időszakban hatályos jogszabályok figyelembe vételével folytattuk le. Tételesen ellenőriztük az ellenőrzött időszak adórendeleteit, a kapcsolódó előterjesztéseket, a 2018-2020 évi költségvetési, a 2018. és a 2019. évi zárszámadási rendeleteket, előterjesztéseket, a helyi adóhatóság 2018-2019. időszakról szóló szakmai beszámolóit. Az ellenőrzés során az adótitokra vonatkozó előírásoknak megfelelően jártunk el

¹ A kérdéslistát a jelentéshez mellékletként csatoltuk.

(a jelentés, illetve az ellenőrzés során keletkezett dokumentumok az egyes adózók azonosító adatait nem tartalmazhatják).

Az ellenőrzés idején az Önkormányzatot Dr. Szentirmai István polgármester képviselte, az Ácsi Polgármesteri Hivatalt dr. Fülesné Balogh Anita jegyző vezette.

Az ellenőrzést György Árpád belső ellenőr végezte az KP/949-3/2020. számú megbízólevél, illetve a Komárom és Környéke Önkormányzati Társulás 2020. évi belső ellenőrzési terve alapján.

II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. Az Önkormányzatnak a helyi adópolitika alakítására, a helyi adóztatás eredményességének javítására tett intézkedéseinek értékelése

1.1. A képviselő-testület a gazdasági programban meghatározta-e az adópolitika célkitűzéseit, ennek hatását a település gazdaságára és az önkormányzat költségvetésére

Ács Város Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) 2020-2024. évekre vonatkozó gazdasági programját (a továbbiakban: program) Ács Város Önkormányzatának Képviselő-testülete (a továbbiakban: Képviselő-testület) az 1/2020. (III. 31. számú határozatával fogadta el. A program részletes indoklással, számszerű adatokkal alátámasztottan mutatta be a kiinduló helyzetet, illetve a 2020-2024. évben megvalósítani tervezett gazdálkodási, fejlesztési, munkahelyteremtési, településfejlesztés-politikai, településüzemeltetési célkitűzéseket.

A programban foglaltak szerint a Képviselő-testület a helyi adóztatást úgy kívánja kialakítani, hogy az meghatározott, stabil, állandó bevételi forrását jelentsen a településnek, figyelemmel a lakosság teherbíró képességére, ne korlátozza a vállalkozások működési, fejlesztési elképzeléseit. A helyi adóbevételek meghatározó részét a kötelező feladatok megfelelő színvonalon történő ellátására, illetve a központi fejlesztési források kiegészítésére tervezik fordítani. A 2020-2024. időszakban az Önkormányzat a jelenleg is alkalmazott adónemeken (helyi iparüzési adó, építményadó, magánszemélyek kommunális adója) túlmenően további adónemeket nem tervez bevezetni, ugyanakkor az adó mértékének növelésével, illetve csökkentésével sem számolnak.

1.2. Az új adónem bevezetéséről, az adómérték emeléséről szóló döntések hatására javult-e az önkormányzat költségvetésének pénzügyi egyensúlya, a fejlesztések, az adósság-szolgálat finanszírozása?

A Képviselő-testület a helyi adókról szóló 28/2011. (XII. 16.) számú rendeletét az ellenőrzött időszakban egy alkalommal módosította. A 9/2019. (III. 239.) számú rendelet a magánszemélyek kommunális adójára vonatkozó mentességet kiterjesztette a készenléti ellátó önkormányzati és létesítményi tűzoltókra. Új adónemek bevezetésére, a már bevezetett adónemek alanyainak körére, a helyi adók mértékének csökkentésére, növelésére a 2019-2020. években nem került sor.

1.3. A költségvetési rendelet előkészítése és elfogadása során meghatározták-e a helyi adók költségvetésre gyakorolt hatását, az adóztatás eredményességének javítására vonatkozó konkrét követelményeket

A költségvetés tervezése során a Pénzügyi Osztály adóügyi ügyintézői feladatokat ellátó munkatársai részletesen prognózist készítenek a költségvetési évben várható adóbevételekről. Ennek keretében részletesen bemutatják a tárgyévre előírt adóelőleget, a folyó évi feltöltéseket, a várható törléseket, az adóelőleg csökkenést, illetve a költségvetési évre várható adóbevételek összegét. A költségvetési rendelet-tervezet helyi adóbevételekre vonatkozó előirányzatait ennek alapján határozzák meg. A költségvetési rendelet-tervezet bevételi előirányzataihoz minden esetben szöveges indoklást csatoltak. A költségvetési rendelet-tervezetet a Képviselő-testület Pénzügyi Bizottsága megtárgyalja, véleményezi, ennek figyelembe vételével a költségvetés, illetve annak részeként a helyi adókra vonatkozó előirányzatok a Képviselő-testület rendeletével kerültek elfogadásra.

A 2019. évben a helyi adóbevételek az önkormányzat bevételei, illetve gazdálkodása, pénzügyi egyensúlya tekintetében meghatározó jelentőséggel bírtak, az Önkormányzat költségvetési bevételeinek 39,8%-át tették ki.

A költségvetési bevételeknek az előző évi költségvetési maradvány, illetve az európai uniós forrásokból biztosított támogatások nélkül számított összegéhez viszonyítva a helyi adó bevételek 52,3%-os részarányt képviselnek.

Az Önkormányzat fejlesztési (felújítási, beruházási) kiadásait a helyi adóbevételek jelentős mértékben meghaladták, így a helyi adóbevételek meghatározó mértékben járultak hozzá az Önkormányzat működési kiadásainak fedezéséhez is.

A helyi adó bevételek a 2019. évben 518 804 ezer Ft-ot tettek ki, beruházási kiadásokra bruttó 101 829 ezer Ft-ot, felújításra bruttó 8 050 ezer Ft-ot fordítottak.

A 2019. évi tényleges, illetve a 2020. évi tervezett helyi adóbevételek – az Önkormányzat 2019. évi zárszámadási rendelet-tervezete², illetve 2020. évi költségvetési rendeletében foglaltaknak megfelelően – a következők szerint alakultak:

adatok ezer Ft-ban

Adónemek	2019. évi tény	2020. évi terv	Változás (+/-)
Helyi iparüzési adó	395 461	390 000	-5 461
Építményadó	57 441	58 000	+559
Magánszemélyek kommunális adója	28 857	28 500	-357
Gépjárműadó (önkormányzatot megillető rész)	37 045	38 000	+955
Összesen	518 804	514 500	-4 304

Amint a táblázat adataiból következik, a 2020. évi tervezett adóbevételek az előző évi teljesítési adatokhoz viszonyítva érdemi eltérést nem tartalmaznak (a tervezett előirányzatok az előző évi teljesítési adatokhoz viszonyítva 0,9%-os csökkenést mutatnak).

Az adóbevételek mintegy 76%-át a helyi iparüzési adó teszi ki, ennek 42%-a egy gazdasági társaság befizetéséből keletkezik. A helyi iparüzési adó 93%-a a húsz legnagyobb befizetőtől származik.

² Az ellenőrzés idején a 2019. évi zárszámadási rendelet-tervezet elkészítése folyamatban volt.

A 2020. évben a járványügyi veszélyhelyzettel kapcsolatos intézkedések, különösen a gépjárműadó önkormányzatnál maradó részének a központi költségvetésbe történő befizetésnek elrendelése következtében bizonyossággal állítható, hogy a 2020. évben ezen a bevételi jogcímen tényleges bevételek nem várhatók. A további adónemek esetében az adócsoport munkatársai által szolgáltatott információk alapján érdemi csökkenés nem prognosztizálható.

1.4. Az adóalanyok teherviselő képességét, valamint az adóalapok szélesítésének lehetőségét elemezték-e az adó bevezetése, az adómérték megállapítása, módosítása során

A vizsgált időszakban új adónemek bevezetésére, az adó mértékének módosítására nem került sor. A 2019. évi módosítás szerint a helyi iparüzési adó megfizetése alól mentesül a háziorvos, védőnő vállalkozó, ha a vállalkozási szintű adóalapja nem haladja meg a 20 millió Ft-ot.

A helyi adókról szóló döntéseket előírászerűen nyilvánosságra hozták. Az Önkormányzat honlapján a helyi adórendeletek szövegén túlmenően a kapcsolódó előterjesztések, bizottsági határozatok is fellelhetők.

A Képviselő-testület a helyi adókról szóló rendeleteiben a helyi adó bevételek felhasználási célját nem határozta meg. A helyi adó bevételeket az Önkormányzat folyó kiadásainak, illetve fejlesztési céljainak finanszírozására fordították.

1.5. A zárszámadás keretében tájékoztatást adtak-e a beszedett helyi adókról, a kedvezmények, mentességek miatti közvetett támogatásokról, ezek alakulására ható tényezőkről

Az éves zárszámadási rendeletek – mind a szöveges indoklás (előterjesztés), mind a számadatokat tartalmazó táblázatos rész – a helyi adókat adónemenként, eredeti, módosított és teljesített előirányzatok szerinti részletezésben tartalmazták. Ezen túlmenően, az adócsoport munkatársai az adatszolgáltatási kötelezettséget a nemzeti adóhatóság (NAV), illetve a Magyar Államkincstár illetékes szervei felé határidőben teljesítették.

Az éves zárszámadási rendeletekben – összhangban az Áht. 24. § (4) bekezdés c) pontjában foglaltakkal – külön mellékletként bemutatták az adóelengedéseket, adókedvezményeket tartalmazó kimutatásokat. A kedvezményeket, mentességeket is tartalmazó zárszámadási rendeleteket az Önkormányzat honlapján közzé tették.

A 2019. évben az Önkormányzat által nyújtott, a helyi adókhoz kapcsolódó közvetett támogatások a következők szerint alakultak:

- magánszemélyek kommunális adója: 385 ezer Ft,
- gépjárműadó: 24 332 ezer Ft, ebből
 - környezetbarát gépjárművekre³: 23 926 ezer Ft,
 - mozgáskorlátozottak gépjárműadó kedvezménye: 406 ezer Ft.

A kedvezmények/mentességek a helyi adóbevételek volumenét érdemben nem befolyásolták (a kommunális adó éves bevételének 1,4 %-át, a gépjárműadó kommunális adó 64,6 %-át tették ki).

³ A gépjármű adóról szóló 1991. évi LXXXIII. tv. 5. § g) pontja által előírt kötelezően biztosítandó kedvezmény.

1.6. A helyi adó rendeletek megalkotása, módosítása, illetve felülvizsgálata során tett törvényességi észrevételek alapján intézkedtek-e a helyi jogalkotás színvonalának javítása érdekében

A helyi adó rendeletek megalkotása, módosítása, illetve felülvizsgálata során az arra jogosult szervek törvényességi észrevételt nem tettek.

1.7. A helyi adórendeletekben a kedvezmények, a mentességek, az adó tárgya, alanya és alapja tekintetében a Hatv-től eltérő szabályokat alkalmaztak-e

Alapvetően a helyi gazdasági, illetve szociális viszonyok figyelembe vételével, a Képviselő-testület a helyi adórendeletekben az adó mértékét és a mentességeket illetően a Hatv.-ben meghatározottaktól eltérő szabályokat alkalmazott. Az ellenőrzés időpontjában hatályos adórendelet (Ács Város Önkormányzatának 28/2011. (XII. 16.) számú rendelete a helyi adókról) a következő eltéréseket tartalmazza:

a) az építményadó tekintetében:

- az adó mértékét az építmény m²-ben számított hasznos alapterülete alapján határozták meg, a sávok nem érik el a Hatv. 16. § a) pontjában meghatározott felső határt (1 100 Ft/m²):
 - ✓ 0-150 m²-ig: 200 Ft/m²/év,
 - ✓ 501-1 000 m²-ig: 300 Ft/m²/év,
 - ✓ 1 001 m² felett 800 Ft/m²/év.
- mentes az építményadó alól a lakás céljára szolgáló építmény, kivétel a vállalkozó üzleti céljára szóló épülete, épületrésze.

b) a magánszemélyek kommunális adója tekintetében:

- az adó mértékét a Hatv.-ben meghatározott felső határnál (adótárgyanként 17 100 Ft) alacsonyabb szinten, 11 000 ezer Ft-ban határozták meg,
- a helyi rendeletben a Hatv.-ben meghatározott mentességeken túl további 8 db (alapvetően szociális jellegű, illetve az adótárgy jellemzőihez kapcsolódó) mentességet határoztak meg. A mentességre való jogosultságot, illetve az időközben bekövetkezett változásokat az adókötelezett által benyújtott dokumentumok alapján veszik figyelembe.

c) a helyi iparüzési adó tekintetében:

- az állandó jelleggel végzett iparüzési tevékenység esetén a helyi rendeletben meghatározott adó-mérték megegyezik a Hatv.-ben meghatározott legfelső mértékkel (2%). Az ideiglenes jelleggel végzett iparüzési tevékenység esetén az adó mértékét a Hatv.-ben meghatározott felső határnál (5 000 Ft/nap) alacsonyabb szinten, 1 000 ezer Ft/nap-ban határozták meg.
- a Hatv. 39/C. § (3) bekezdése alapján az Önkormányzat mentesíti az helyi adófizetési kötelezettsége alól a házi orvos, illetve a védőnő vállalkozót, amennyiben a vállalkozási szintű adóalap az adóévben a 20 millió Ft-ot nem haladja meg.

1.8. A képviselő-testület az adóztatási tevékenységről beszámoltatta-e a jegyzőt, határozott-e meg feladatokat, és azok végrehajtásának eredményességét értékelte-e

A Képviselő-testület az adóztatási tevékenységet a jegyző beszámoltatása útján ellenőrizte. A jegyző a Képviselő-testületet alapvetően kettős úton tájékoztatta:

- a) az éves zárszámadási rendelet, illetve az évközi költségvetésői beszámolók során a Képviselő-testület rövid, alapvetően az adónemek időszakos teljesítését tartalmazó tájékoztatást kap. A helyi adók vonatkozásában a táblázatos kimutatáson túl a szöveges indoklásban az egyes adónemek teljesülésének mértékét, illetve a jelentősebb eltérések okait mutatják be;
- b) a Hivatal tevékenységéről szóló éves beszámolók, tájékoztatók részletes adatokat tartalmaznak a helyi adók alakulásáról, a tervezett bevételekhez viszonyított eltérések okairól, a beszámolási időszakban elvégzett adóigazgatási, ellenőrzési feladatokról.

A Képviselő-testület az adóellenőrzés elrendelésének jogával (kiemelt adónemek, adózói kör ellenőrzése) az ellenőrzött időszakban nem élt.

2. Az önkormányzati adóhatóság adóztatással kapcsolatos tevékenységének értékelése

2.1. Az önkormányzati adóhatósági feladatok általános értékelése

Az önkormányzati adóhatósági feladatokat a Hivatal Pénzügyi Osztályának adócsoportján foglalkoztatott négy fő köztisztviselő látja el (három fő adóügyi főmunkatárs, egy fő adóügyi ügyintéző). Az adóügyi főmunkatársak közül kettő fő szakirányú középfokú végzettséggel és mérlegképes könyvelői képesítéssel, egy fő gimnáziumi érettségivel és mérlegképes könyvelői képesítéssel rendelkezik. Az adóügyi ügyintéző szakközépiskolai végzettséggel rendelkezik.

Az adócsoport dolgozói nem kizárólag a Hatv. hatálya alá tartozó helyi adókkal kapcsolatos feladatokat látják el. Az adócsoport által ellátott feladatok a következők szerint foglalhatók össze:

- helyi adókkal és átengedett központi bevételekkel kapcsolatos feladatok (nyilvántartás, ellenőrzés, behajtás, adatszolgáltatás, zárlati feladatok, tájékoztatás),
- a társszervektől kapott adatállományok feldolgozása, az adóhatósági adatbázissal való összevetés,
- a lakosság és a gazdálkodó szervezetek tájékoztatása,
- felszámolási, csőd és végelszámolással kapcsolatos ügyintézés,
- talajterhelési díjjal kapcsolatos ügyintézés,
- az informatikai rendszer biztonságos üzemeltetése, adatvédelem biztosítása,
- az adók módjára, illetve nem adók módjára végrehajtandó (köz)tartozásokkal kapcsolatos teljes körű ügyintézés,
- adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése az Önkormányzaton belül, illetve a jogosult külső szervek (Magyar Államkincstár, Nemzeti Adó és Vámhivatal),
- adóigazolások kiadása,

A feladatok felsorolása nem teljes körű, a csoport dolgozói ellátnak egyéb, a Hivatal működéséhez kapcsolódó feladatokat is (részvétel a leltározási munkákban, közreműködés a belső, illetve külső szakmai ellenőrzésekben).

Az adócsoport kiemelt feladata a helyi adók kivetése, ellenőrzése, behajtása, végrehajtása, a méltányossági, illetve törlési kérelmek befogadása, döntésre való előkészítése.

Az ellenőrzött időszakban az adóellenőrzések, illetve a végrehajtási eljárások száma a következők szerint alakult:

a) Adóellenőrzés:

A helyi iparüzési adó ellenőrzésére a közhiteles cégnyilvántartásból lekért mérleg, illetve eredmény-kimutatás adatainak a helyi adóhatsághoz benyújtott bevallásokkal való összevetése, összehasonlítása útján került sor. Az ellenőrzések során a mérleg és eredmény-kimutatás adatai, illetve a helyi adóhatóság felé benyújtott bevallások között eltérést nem tapasztaltak, következésképpen adó hiány, illetve többlet megállapítására nem került sor.

Az építményadó és a magánszemélyek kommunális adója tekintetében a tulajdonosi jogok változását a Földhivatal által biztosított földkönyv adatainak egyeztetésével követték nyomon. Az ellenőrzés során új tulajdonos bevallási kötelezettségének a felszólítására nem került sor.

Az ellenőrzések tényét jegyzőkönyvekben, vagy más ügyiratokban nem dokumentálták.

a) Végrehajtás:

A kintlévőségek beszedése érdekében évente két alkalommal küldenek fizetési értesítőt a kötelezettek számára (a 2019. évben 11 7170 fizetési értesítő került kiküldésre). A második fizetési értesítőt követően a hátralékosok számára fizetési felszólítást küldenek, ebben felhívják az adózó figyelmét a befizetési kötelezettség elmulasztásának jogszabályi következményeire. A 2019. év folyamán mindösszesen 845 db fizetési felszólítást küldtek a hátralékkal rendelkező adósoknak.

A végrehajtási cselekmények száma, illetve a végrehajtás eredményeként realizált bevételek összege a vizsgált időszakban a következők szerint alakult:

- inkasszó: 11 db 14 000 ezer Ft összegben, a befolyt hátralék 1 509 ezer Ft volt (a behajtás eredményessége 10,8%);
- munkabér-jövedelem letiltás: 99 db 5 434 ezer Ft összegben. A munkahelyek igazolása szerint 23 esetben a letiltás nem volt foganatosítható, a letiltott tartozásokból év végig 3 536 ezer Ft adóhátralék került befizetésre (az eljárás eredményessége 65%);
- az állami adóhatóság (NAV) részére történő átjelentés: a helyi adóhatóság a NAV részére 518 hátralékos adózó 45 864 ezer Ft hátralékát jelentett át (adta át végrehajtásra). A NAV az átjelentett adótartozásból 4 778 ezer Ft-ot utalt az Önkormányzat megfelelő adószámlájára (az eljárás eredményessége 10,4%);
- jelzálog bejegyzésre a 2019. évben egy adózó esetében, kettő db ingatlanra vonatkozóan került sor (az adótartozás 4 806 ezer Ft);
- követelés lefoglalására 1 adózó esetében, 4 799 ezer Ft adóhátralék behajtása érdekében jártak el;
- hitelezői igényt egy adózó esetében, 1 185 ezer Ft adóhátralék tárgyában jelentettek be.

A 2019. évben – a végrehajtási cselekmények eredményeinek is köszönhetően – a hátralékok az előző évi adatokhoz viszonyítva kedvező tendenciát mutattak, a következők szerint:

adatok ezer Ft-ban

Adónemek	2018. év végén fennálló hátralék			2019. év végén fennálló hátralék			Változás 2019/2018(%)
	2017. évről áthúzódó	2018. évben keletkezett	Összesen	2018. évről áthúzódó	2019. évben keletkezett	Összesen	
Helyi iparüzési adó	5 621	7 763	13 384	6 575	2 446	9 021	67,4
Építményadó	8 500	6 891	15 391	2 238	3 399	5 637	36,6
Magánszemélyek kommunális adója	3 612	2 897	6 509	3 250	2 572	5 822	89,44
Gépjárműadó	3 254	2 727	5 981	1 683	3 127	4 810	80,4
Összesen	20 987	20 278	41 265	13 746	11 544	25 290	61,3

A fenti táblázat adataiból megállapítható, hogy a 2019. év végi adóhátralék az előző évihez viszonyítva jelentős mértékben, 38,7%-kal csökkent (a hátralékok a 2018. évi 41 265 ezer Ft-ról a 2019. év végére csökkent).

Az adóhátralék mértéke és összege a 2019. évben az éves előíráshoz viszonyítva is csökkenő tendenciát mutat, a következők szerint:

1. adatok ezer Ft-ban

Adónem	2018. év			2019. év		
	Éves előírás	Hátralék	Hátralék %-a	Éves előírás	Hátralék	Hátralék %-a
Helyi iparüzési adó	446 417	7 763	1,7	390 240	2 446	0,6
Építményadó	47 121	6 891	14,6	47 990	3 399	7,1
Magánszemélyek kommunális adója	29 056	2 897	10,0	28 853	2 572	8,9
Gépjárműadó	68 794	2 727	3,9	66 791	3 127	4,7
Összesen	591 388	20 278	3,4	533 883	11 544	2,16

Amint a táblázat adatai mutatják, a 2019. év végére a hátralék összességében 8 734 ezer Ft-tal csökkent. A helyi iparüzési adó és az építményadó hátralék mintegy felére, a magánszemélyek kommunális adója 12%-kal csökkent. Nem jelentős mértékben (400 ezer Ft-tal) nőtt a gépjármű adó hátralék.

b) Méltányossági, fizetési könnyítés, törlés

A 2019. évben méltányossági, fizetési könnyítés, törlés iránti kérelmet mindösszesen hét adózó nyújtott be, mindösszesen 232 ezer Ft összegben (ebből 155 ezer Ft részletfizetésre, 77 ezer Ft törlésre irányult). A kérelmeknek az önkormányzati adóhatóság helyet adott.

2. Az elsőfokú adóhatóság döntéseivel, intézkedéseivel szembeni jogorvoslati eljárások, a másodfokon hozott döntések, bírósági eljárások eredményeként változtak-e az önkormányzat adóbevételei?

Az elsőfokú adóhatóság döntéseivel, intézkedéseivel szembeni jogorvoslati eljárásokat az érintett adózók az ellenőrzött időszakban nem kezdeményeztek.

2.2. Az adóigazgatásban dolgozók teljesítményértékelési és ösztönzési rendszere elősegítette-e az adókötelezettségek ellenőrzöttségének javítását, a feltárt és előírt adókülönbözést és a befolyt adó, bírság és pótlék növelését, az adóbeszedés és a hátralékkezelés eredményességét

A Képviselő-testület az adóigazgatásban dolgozók anyagi érdekeltségi rendszerét nem szabályozta, az ösztönzés és értékelés konkrét módjának meghatározása céljából nem intézkedett. A jegyző az adóigazgatásban dolgozóknak az adóigazgatással összefüggő teljesítményértékelésének rendszerét nem alakította ki, nem működtette.

A Hatv. 45. §-ában foglaltak szerint a helyi önkormányzat az ügykörébe tartozó adók hatékony beszedésének elősegítésére a feltárt és beszédett adóhiányból, valamint a beszédett adótartozásból az önkormányzatot megillető bevétel terhére szabályozhatja az anyagi érdekeltség feltételeit. Az érdekeltségi célú juttatásból az adóhatáskör címzettjei, továbbá a Hivatal adóügyi feladatokat ellátó köztisztviselői részesülhetnek.

2.3. A belső kontrollok kiépítése és működése biztosította-e a törvényes és határidőn belüli ügyintézkést az adóigazgatási feladatok ellátásában?

A jegyző a munkafolyamatok belső kontrolljait kiépítette és működtette. A kiadmányozási jogköröket szabályozta, a jegyző nevében és felhatalmazása alapján a kiadmányozási jogköröket az ügyintézők gyakorolják, a munkaköri leírásban meghatározott feladatok szerinti részletezésben.

Az ellenőrzés során vizsgáltuk az építményadó és a magánszemélyek kommunális adója kivetésére vonatkozó határozatokat és megállapítottuk, hogy a határozatok indoklása nem minden esetben felelt meg az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. tv. 73. § (1) bekezdés c) pontjában előírt tartalmi követelményeknek.

Az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. tv. 73. § (1) bekezdés c) pont: az (adóhatóság) döntése tartalmazza a megállapított tényállásra és az annak alapjául elfogadott bizonyítékokra, az adózó által felajánlott és mellőzött bizonyítékokra, a mérlegelés és a döntés indokaira, az ügyintézési határidő leteltének napjára, továbbá a döntést megalapozó, valamint a hatóság hatáskörét és illetékességét megállapító jogszabályhelyek megjelölésére is kiterjedő indokolást.

Az indoklás nem minden esetben volt kellően alátámasztott, a határozat meghozatalát megalapozó dokumentumokat a határozathoz nem minden esetben csatolták, illetve pontatlan tényállásra hivatkoztak.

A magánszemélyk kommunális adójának megszüntetéséről szóló 4056/2019. számú ügyiratban a megszüntetés okaként „az adózó adótárgyra vonatkozó tulajdonjoga/vagyoni értékű joga megszűnt” szöveg szerepel, ezzel ellentétben az adófizetési kötelezettség megszűnését a helyi rendeletben előírtaknak megfelelően a 90. éves életkor betöltése indokolta. A 4057/2019, a 4058/2019, a 4058/2019, a 4062/2019, a 4063/2019. iktatószámú megszüntető határozatokhoz a bevallást nem csatolták, csupán hivatkoztak arra a határozat indoklásában⁴. Jellemzően sablonszerű határozatokat hoztak, a határozatok indoklásában nem az egyedi helyzeteket mutatták be. A határozatokat valamennyi esetben a tulajdonjog megszűnésére hivatkoztak, az ezt igazoló dokumentumokat nem csatolták.

⁴ Az ellenőrzés idején a hiányzó nyilatkozatokat a határozatokhoz csatolták.

Az ellenőrzött időszakban az adóigazgatási feladatok ellátásának külső (a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal, az Állami Számvevőszék, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal általi) ellenőrzésére nem került sor.

ÖSSZEFOGLALÓ ÉRTÉKELÉS, JAVASLATOK

A Képviselő-testület által elfogadott, az Önkormányzat 2020-2024. évekre szóló gazdasági programjában az adópolitikai célokat meghatározták.

Az Önkormányzat a magánszemélyek kommunális adóját, az építményadót és a helyi iparüzési adót vezette be. A helyi adórendeletekben a Hatv.-ben előírtaktól esetenként – első sorban az adók mértéke, illetve a kedvezmények, menetességek köre tekintetében – eltérő szabályokat tartalmaztak. Az adók mértékét, a kedvezmények körét alapvetően a lakosság, illetve az adózók teherbíró képességéhez igazodóan állapították meg. A helyi adó rendeletek megalkotása, módosítása, illetve felülvizsgálata során az arra jogosult szervek törvényességi észrevételét nem tették.

Az éves költségvetési rendeletek elkészítése során a költségvetésbe a helyi adóbevételek bevételeit adónemenkénti részletezésben beépítették. Az adóbevételek költségvetési előirányzatit az adócsoport munkatársainak számítási, információs alapján határozták meg. Felhívjuk a figyelmet, hogy a 2020. évben (illetve a Magyarország központi költségvetéséről szóló törvénytervezetben foglaltak szerint a 2021. évben) a gépjárműadó teljes egészében központi költségvetési bevételként került megtervezésre. Az adócsoport munkatársainak információs szerint a 2020. évben a helyi iparüzési adó alanyitól olyan jellegű információ, mely szerint a tevékenységük érdemi csökkenése, illetve az általuk befizetett (befizetendő) helyi iparüzési adó mértéke a 2020. évben érdemimódon csökkenne, nem érkezett.

A helyi adók az Önkormányzat bevételeiben jelentős (50% körüli) részarányt képviseltek. A fejlesztésekhez (beruházásokhoz, felújításokhoz) szükséges finanszírozási források kiegészítésén túlmenően, meghatározó mértékben hozzá járultak a kötelező és önként vállalt önkormányzati feladatok finanszírozásának biztosításához.

Az adóztatási tevékenységről a jegyző a Képviselő-testületet az éves zárszámadás, illetve a Hivatal tevékenységéről szóló beszámolás alkalmával tájékoztatta. Az éves zárszámadási rendeletekben az egyes adónemek teljesítési adatain túlmenően az adóelengedéseket, adókedvezményeket is bemutatták.

Az önkormányzat adóhatósági feladatokat a Hivatal Pénzügyi Osztályának négy fő adócsoportja látta el.

Az adócsoport dolgozói az adóigazgatási feladatokon belül kiemelt feladatként kezelték az adóellenőrzéssel és végrehajtással kapcsolatos feladatokat. Évente kettő alkalommal adtak tájékoztatást az adózóknak, a nem fizetőket felszólították, szükség szerint végrehajtási cselekményeket kezdeményeztek (fizetési felszólítás, inkasszó, munkabérvédelem letiltás, NAV-hoz történő átjelentés, jelzalog bejegyzése, követelés lefoglalása, hitelezői igény benyújtása). A végrehajtási eljárások eredményeként a befizetési hajlandóság nőtt, és az Önkormányzat is jelentős többletbevételt realizált. A kintlévőségek a 2019. évben az előző évhez viszonyítva mintegy 40%-kal csökkentek. Fizetési könnyítéseket, részletfizetést alapvetően szociális szempontokra alaposan engedélyeztek, ezek az adóhátralékok alakulását érdemben nem befolyásolták.

Az elsőfokú adóhatóság döntéseivel, intézkedéseivel szembeni jogorvoslati eljárásokat az érintett adózók az ellenőrzött időszakban nem kezdeményeztek.

A Képviselő-testület az adóigazgatásban dolgozók anyagi érdekeltségi rendszerét nem szabályozta, az ösztönzés és értékelés konkrét módjának meghatározása céljából nem intézkedett.

A jegyző a munkafolyamatok belső kontrolljait kiépítette és működtette. Az adóhatósági feladatokat átruházott hatáskörben gyakorló köztisztviselők által kiadott, a magánszemélyek kommunális adójáról szóló határozatok indoklásai nem mindenben feleltek meg a hatályos jogszabályi előírásoknak (a hiányosságokat az ellenőrzés idején részben pótolták).

Az ellenőrzött időszakban az adóigazgatási feladatok ellátásának külső ellenőrzésére nem került sor.

Az ellenőrzés megállapításai alapján a jegyző részére a következő intézkedések meghozatalát javasoljuk:

1. Intézkedjen, hogy a helyi adók (kiemelten a magánszemélyek kommunális adója) kivetéséről, illetve törléséről szóló határozatok felejenek meg az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. tv. előírásainak, kiemelten a határozatok indoklása tekintetében.
2. Intézkedjen, hogy az adóellenőrzések tényét dokumentumokon, vagy külön dokumentumban írásban is rögzítsék.
3. A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) számú Kormányrendelet 45. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az ellenőrzési jelentés kézhezvételétől számított nyolc napon belül készítsen határidőket és felelősöket tartalmazó intézkedési tervet a feltárt hiányosságok felszámolására. Az intézkedési terv egy példányát – a Bkr. 45. § (3) bekezdésében foglalt előírásoknak megfelelően – meg kell küldeni a belső ellenőrzési vezetői feladatokat is ellátó belső ellenőr részére (elektronikus úton, vagy a 2543 Süttő, Szabadság u. 18. címre). A Bkr. 46. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az intézkedési tervben meghatározott feladatok végrehajtásáról az intézkedési tervben meghatározott legutolsó határidő lejártát követő 8 napon belül a belső ellenőrzési vezetőt tájékoztatni kell. A tájékoztatás tartalmazza a megtett intézkedés rövid leírását, a végre nem hajtott intézkedéseket, azok okát.

Ács, 2020. június 23.

Melléklet: Kérdéssór.

.....

György Árpád
Belső ellenőr

TELJESSÉGI NYILATKOZAT

A 2020. június 17-25. időszakban került sor a helyi adók rendszerének, a helyi adók megállapításának, kivetésének, beszedésének, nyilvántartásának ellenőrzésére Ács Város Önkormányzatánál.

Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy az ellenőrzött feladattal összefüggő, felelősségi körömbé tartozó valamennyi dokumentumot, okmányt, illetve az ellenőrzéshez szükséges információt az ellenőrzést végző belső ellenőr rendelkezésére bocsátottam.

Kijelentem továbbá, hogy az átadott, illetve bemutatott dokumentumok, adatok, információk a valóságnak megfelelnek, nem manipuláltak.

Jelen nyilatkozat kiadására a belső ellenőr kérésére került sor, a költségvetési szervek kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.). sz. Kormányrendelet 25. § (2) bekezdése előírásai alapján.

Ács, 2020. június 25.

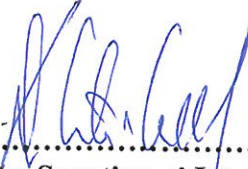

dr. Fülesné Balogh Anita
.....
dr. Fülesné Balogh Anita
Jegyző

ZÁRADÉK

A jelentés egy példányát átvettem. Tudomásul veszem, hogy a költségvetési szervek belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) számú kormányrendelet 28. § (2) bekezdése alapján **a kézhezvételtől számított 10 munkanapon belül észrevételt tehetek.** Tudomásul veszem, hogy az észrevételre biztosított határidő elmulasztása a jelentésben foglaltakkal való egyetértésnek minősül.

Ács, 2020. június ²⁵.....

.....
Dr. Szentirmai István
Polgármester

TELJESÍTÉS IGAZOLÁS

Alulírott dr. Fülesné Balogh Anita, Ács Város Jegyzője igazolom, hogy az KP/949-3/2020. számú megbízólevélben foglalt belső ellenőrzési feladatokat György Árpád belső ellenőr hiánytalanul teljesítette.

Az MD5SA 3120538 számú számla kifizetésének jogosságát, összecszerűségét, az abban foglalt feladatok teljesítését az Államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) számú kormányrendelet 57. § (1) bekezdése előírásainak megfelelően igazolom.

Ács, 2020. június. 25.

dr. Fülesné Balogh Anita
.....
dr. Fülesné Balogh Anita
Jegyző